

Συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας καὶ ἀπὸ τοῦ 1852 τακτικὸς ἐταῖρος αὐτῆς, συγγράφας καὶ ἐκδοὺς τῷ 1879 τὴν ἱστορίαν τῆς ἐταιρίας ταύτης. Πρῶτος ὁ Εὐθύμιος Καστόρχης ἐποίησε γνωστὸν εἰς τὸν ἀρχαιολογικὸν κόσμον, ὅτι τὰ τέως παρὰ τὴν Ναυπλίαν σπήλαια εἶνε πανάρχαιοι τάφοι, σύγχρονοι ἄλλων ὁμοίων ἐν Ἀργολίδι καὶ Ἀττικῇ, ἐπιβεβαιωθέντος τούτου καὶ δι' ἀνασκαφῆς καὶ εὐρέσεως νέων τάφων παρ' αὐτοῖς καὶ κτερισμάτων παναρχαίων. Συχνὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα περιερχόμενος συνετέλεσε πρὸς σωτηρίαν τῶν μνημείων τῆς ἀρχαίας τέχνης. Ἐπὶ τῆς προεδρίας αὐτοῦ κατὰ τὸ 1880 τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ὑπέδειξε τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐν

τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφῆς καὶ ἐπεχείρησεν αὐτὴν διὰ τοῦ Ἐφόρου Π. Καββαδία, ἧτις ἀποκαλύπτει ὁσημέραι σπουδαῖα τῆς ἐλληνικῆς τέχνης μνημεῖα.

Τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ Εὐθυμίου Καστόρχη σπουδαιότητα ἐκτιμήσαντα δύο ζένα Ἀρχαιολογικὰ Ἰνστιτούτα, τὸ τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Βερολίνου, ὠνόμασαν αὐτὸν μέλος ἀντεπιστέλλον, ὃ δὲ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος ἐτίμησε τὴν ἀρετὴν καὶ τὰς πρὸς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν ἐκδουλεύσεις τοῦ ἀνδρὸς διὰ τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτήρος.

* * *

Η ΠΡΟΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ.

Τὸ ἐν τῇ „Gegenwart“ ὑπὸ τινος „Φιλοσόφου“ δημοσιευθὲν ἄρθρον περὶ τοῦ βιβλίου μου „ἡ προφορά τῆς Ἑλληνικῆς“ ἀπέλαυσε τῆς τιμῆς τοῦ νὰ μεταφρασθῇ ἐν τῇ „Κλειῷ“, φοβοῦμαι δὲ μή τινες, ἐνδεῶς πῶς περὶ τὴν φιλολογίαν ἡσκημένοι, Ἕλληνες ἀναγνώσται περιέπεσαν εἰς ἐλαφρὰς ἀμφιβολίας, ὑποπτεύοντες μὴ ἐπὶ τέλους ἔχῃ δίκαιον ὁ „Φιλόσοφος“. Ὅπως δὴ ποτε τὸ ὑγιὲς ἐνστικτὸν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ προσφύλαξε μέχρι τοῦδε ἕκαστον τῶν τέκνων του τοῦ νὰ αἰσθάνεται κλίσιν τινὰ, ἔστω καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ μόνον, πρὸς τὴν ἀποτρόπαιον προφοράν, ἡ ὁποία ἐφευρέθη ὑφ' ἐνὸς σχολαστικοῦ καὶ διατηρεῖται ὑποστηριζομένη ὑπὸ σχολαστικῶν.

Ἐν τῇ παρασκευαζομένῃ δευτέρᾳ ἐκδόσει τοῦ βιβλίου μου „ἡ προφορά τῆς Ἑλληνικῆς“ θὰ ὁμιλήσω ἐκτενέστερον περὶ τῶν ἐνστάσεων τοῦ „Φιλοσόφου“. Πάντως ὅμως οὐδὲν καινόν μοι εἶπεν οὗτος· ὅλα ἀνέγνω καὶ ὑπερανέγνω ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν συναδέλφων του. Ὅτι δὲ φράσεις ὡς „παιδαριώδης“ δὲν εἶνε ἀποδείξεις, ἡδύνατο μᾶλλον νὰ ἐφαρμόσῃ ἐφ' ἑαυτοῦ ὁ κύριος Καθηγητὴς — ἐπειδὴ τοιοῦτός τις φαίνεται ὅτι εἶνε ὁ „Φιλόσοφος“.

Κατ' οὐσίαν ὅλον τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἐλληνικῆς προφορᾶς εἶνε τὸ ἐξῆς· ἀφ' οὗ οὐδεὶς δύναται μετὰ βεβαιότητος ν' ἀποδείξῃ πῶς ὠμίλουν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, δηλαδὴ οἱ Ἕλληνες τῆς 5^{ης} καὶ 4^{ης} π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, πρέπει ν' ἀποφασισθῇ, ἐὰν ἔχῃ τις τὸ δικαίωμα νὰ πλάσῃ μίαν οἰανδήποτε τεχνητὴν προφοράν τῆς ἐλληνικῆς, ἢ ἐὰν πρέπει νὰ παραδεχθῇ ἐκείνην, ἡ ὁποία ἀδιάφορον ἂν ᾖ ἢ μὴ ἢ αὐτὴ καὶ ἡ ἀρχαία, ἐν τούτοις ἄνευ ἀμφιβολίας καὶ πραγματικῶς εἶνε ζωντανή;

Δυνατὸν νὰ ὠμίλουν οἱ ἀρχαῖοι ἄλλως παρὰ οἱ νέοι Ἕλληνες. Εἶνε βεβαιότατον ὅμως ὅτι ὠμίλουν οὐχὶ καθὼς οἱ διάδοχοι τοῦ Ἑράσμου, καὶ ἐξ ἴσου εἶνε βέβαιον, ὅτι οἱ νεώτεροι Ἕλληνες γλωσσικῶς συνδέονται πρὸς τοὺς ἀρχαίους δι' ἀδιασπάστου ἀλύσεως, καὶ ὅτι ἡμεῖς, ἀποδεχόμενοι τὴν προφοράν των, ὁμιλοῦμεν τοῦλάχιστον γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἐλληνικοῦ ἐδάφους, ἐὰν μὴ ἀπὸ χιλιετηρίδων, ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων ὠμίλησαν τὰ ἐλληνικὰ χεῖλη ἑκατομμυρίων καὶ διςκατομμυρίων ἐλλήνων ἀνθρώπων. Ὅλος ἀδιάφορον εἶνε ὁποῖαν τινὰ προφοράν ἐκμανθάνουσιν οἱ Γερμανοὶ χάριν ἐπιστημονικῶν σκοπῶν· δύναται τις νὰ ᾖ διακεκριμένος φιλόλογος μὲ τὴν μᾶλλον φρικώδη προφοράν, καὶ μὲ τὴν ἀγγλικὴν αὐτὴν ἀκόμη. Ὅστις ὅμως μανθάνει νὰ προφέρῃ τὴν ἐλληνικὴν νεοελληνιστί, ἀποκτᾷ συγχρόνως καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ συνεννοῇται πρεπόντως πρὸς τὸν προοδύοντα λαὸν τῆς ἐκτεταμένης Ἀνατολῆς.

Αὕτῃ εἶνε ἡ πρακτικὴ ὄψις τοῦ ζητήματος.

Τὴν δὲ ἐπιστημονικὴν δὲν δυνάμεθα τόσον συντόμως νὰ πραγματευθῶμεν. Ὡς πρὸς τοῦτο δέον εἶνε νὰ παρέμψω εἰς τὸ βιβλίον μου. Χωρὶς τινὰ μόνον τῆς πραγματείας τοῦ „Φιλοσόφου“, ἀκριβῶς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐθεώρησε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὡς τὰς ἰσχυροτέρας ἐνστάσεις, θέλω ν' ἀνασκευάσω διὰ βραχείων.

Ἡ κατ' ἐμοῦ ἐπιρριπτομένη ὑπὸ τοῦ „Φιλοσόφου“ μομφή, ὅτι τάχα δὲν ἔχω γνῶσιν ἀκριβῆ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς νέας, τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρχόντος Εὐκλείδου, εἰσαχθείσης ὀρθογραφίας, ἐρεῖδεται ἐπὶ παχυλῆς ἀναληθείας. Ἐν τῷ βιβλίῳ μου ἀναφέρεται ἐναργῶς τοῦλάχιστον ἐν δέκα χωρίοις τὸ ἔτος 403 ὡς ἔτος τῆς ὀρθογραφικῆς ἀνακαινίσεως. Ὅποῖον δὲ πρὸ τοῦ ἔτους τούτου εἶχε σχῆμα τὸ Γ, ἢ τὸ Λ, ἢ τὸ Σ, εἶνε ἀδιάφορον ὡς πρὸς τὸ ἡμέτερον ζήτημα καὶ ὁ κύριος „Φιλόσοφος“, κομπάζων ἐπὶ τῇ πολυμαθείᾳ ταύτῃ, τὴν ὁποίαν δύναται τις ν' ἀντλήσῃ ἀναγινώσκων τὸ πρῶτον τυχὸν διὰ φοιτητὰς ἐγχειρίδιον περὶ ἐπιγραφῶν, ἡθέλησεν ἀκριβῶς ἐμῇ δαπάνῃ νὰ φανῇ ἰδιαζόντως πεπαιδευμένος. Τὸ ζήτημα ἔχει ὡς ἐξῆς· ἐν τῷ βιβλίῳ μου ἰσχυρίσθην καὶ ἰσχυρίζομαι ἀκόμη καὶ ἐνώπιον τῶν ἐπιγραφῶν, ὅτι ἡ γραφὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων οὐδέποτε ὑπῆρξε φωνητικὴ· δὲν ὑπῆρξε τοιαύτη οὔτε πρὸ, οὔτε μετὰ τὸ 403. Πρὸ τοῦ 403 οἱ Ἕλληνες οὐδὲν εἶχον ἰδιαιτέρον σημεῖον διὰ τὸ υ· διὰ τοῦ αὐτοῦ σημείου· ὁ ἔγγραφον καὶ τὸ ο καὶ τὸ υ. Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ „Φιλοσόφου“ περὶ τῆς „ἀορίστου προφορᾶς“ τοῦ υ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσι λεγομένων, ἐὰν ᾖσαν ταῦτα ἀληθῆ, ἡδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ Ὅμηρος, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς καὶ πάντες οἱ ποιηταὶ μέχρι τοῦ 403 δὲν ὠμίλουν σταθερὸν τι καὶ καθαρὸν υ. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι κατὰ τὸν 5^{ον} αἰῶνα ἐν τῇ γραφῇ δὲν ἡδύνατο νὰ διακρίνωσι μετὰ τοῦτο, τούτου, τούτῃ. Πλείονας δὲ δύναται νὰ παραθέσω παρομοίας ἐλλείψεις τῆς τότε ὀρθογραφίας. Ἐντεῦθεν συμπεραίνω μετ' ἀναντιρρήτου βεβαιότητος, ὅτι ἡ γραφὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δὲν ἦτο φωνητικὴ. Ὡς γνωστὸν δέ, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες κατὰ τὸν 5^{ον} αἰῶνα δὲν διέκρινον γραφικῶς μετὰ ξυ ε, ει, η!

Ἐκ παραδειγμάτων, ὡς τὰ ποεῖν καὶ ποιεῖν, οὐδαμῶς ἔπεται ὅτι ἐν τῷ ποιεῖν τὸ οι ἐπροφέρετο ὡς οἱ. Τοῦτο ὑποδεικνύει μόνον ὅτι ὑπῆρχον δύο τύποι ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος, ὁ μὲν ποεῶ, ὁ δὲ ποιεῶ. Ἐπεται ἄρα γε ἐκ τοῦ γαλλικοῦ peux καὶ puis, ὅτι τὸ υ ἐν τῷ puis πρέπει νὰ προφερθῇ ὡς οῖ;! Ἡ μήπως ἐκ τοῦ παρὰ τοῖς Λατίνοις ποιηταῖς ἀπαντῶντος terrai ἔπεται, ὅτι πρέπει τὸ ae ἐν terrae νὰ προφερθῇ ὡς ai;!

Καὶ σὺν τίνι δικαίωματι τολμᾷ προσέτι ὁ „Φιλόσοφος“ νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἀγνοῶ τὰς „Ομηρικὰς μελέτας“ τοῦ Γουλιέλμου Χάρτελ; Δὲν ἀνέφερα αὐτὰς ἐν τῷ βιβλίῳ μου, διότι τὸ μόνον μέρος αὐτῶν, τὸ σχετιζόμενον πρὸς τὸ ἡμέτερον ζήτημα, πραγματεύεται αὐτὸ μετὰ μεγίστης ἐπιπολαιότητος. Ἐπειδὴ παρ’ Ομήρῳ τὸ καὶ ἐγὼ ἀναγινώσκεται: —, συμπεραίνει ἐκ τούτου ὁ Χάρτελ ὅτι τότε ἔλεγον Kajego! Οὐδ’ ἔχνος κἂν εὐρίσκω ἀποχρῶντος πρὸς τοῦτο λόγου. Οἱ νέοι Ἕλληνες ἐν τοῖς στίχοις προφέρουσι καὶ ἐγὼ, ὡς Kjeggo, τοῦτο δὲ παρήχθη ἐκ τοῦ Ke ego. Τὸ ἄτονόν *ι* καὶ *ε* ἐν τῇ νεοελληνικῇ (καί, ὡς εἶμαι πεπεισμένος, ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχαίᾳ) τρέπεται πρὸ φωνήεντος εἰς *j*. Τὸ ὅτι δὲ οἱ ὄρχαιοι ἔγραφον ΚΑΓΩ οὐδὲν ἀποδεικνύει περὶ τῆς προφορᾶς αὐτοῦ ὡς Kago. Τὸ ΚΑΓΩ δὲν εἶνε, παρὰ μόνον ἡ γραφικὴ δοκιμὴ πρὸς παράστασιν τῶν εἰς μίαν συναιρεθεισῶν δύο λέξεων. Ἡ συναιρέσις αὕτη ἐγένετο ἀπλούστατα διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ληκτικοῦ γράμματος ἀπὸ τῆς πρώτης λέξεως καὶ τοῦ ἀρχικοῦ ἀπὸ τῆς δευτέρας. Ὅσον ὀλίγον πιστεύω ὅτι τὸ ΚΑΓΩ ἐλέγετο Kago, ἄλλο τόσον ἐπίσης, ὅτι καὶ ἡ κρᾶσις κοινὴ ἐπροφέρετο ὡς Kuk. Κατὰ τὴν γνώμην μου αὕτη ἐπροφέρετο μᾶλλον ὡς Kjuk, κατὰ παραγωγὴν ἐκ τοῦ Ke ouk.

Ὁ „Φιλόσοφος“ διατείνεται ὅτι ἐν ταῖς ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς οὐδαμοῦ ἀπαντῶσι συγχύσεις μεταξὺ *ι* καὶ *ει*, *ει* καὶ *η*! Τούτο δὲν εἶνε ἀληθές. Αὐταὶ καὶ πολλαὶ ἄλλαι συγχύσεις ἀπαντῶσιν ἐν ταῖς παλαιαῖς τῆς Ἀττικῆς ἐπιγραφαῖς, σπανιώτεραι βέβαια, παρὰ ἐν ἐπιγραφαῖς ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, διότι οἱ ἐν Ἀθῆναις λιθουργοὶ ἐιργάζοντο ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν γραμματέων τῆς Βουλῆς, εἰδημόνων ἰδίᾳ τῆς ὀρθογραφίας.

Ἡ τρανωτέρα ἀπόδειξις τῆς παλαιᾶς καταγωγῆς τῆς νεοελληνικῆς προφορᾶς εἶνε ἡ ἐξῆς: ὅλαι αἱ ὀρθογραφικαὶ συγχύσεις, αἱ ὁποῖαι γίνονται ἐν τῇ νεοελληνικῇ ὑπὸ ἀνεπαρκῶς πεπαιδευμένων γραφέων, εὐρίσκονται ἐπίσης ἐν ταῖς παλαιαῖς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀκόμη ταῖς ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς. Ἀπεναντίας δὲ οὐδεμία ἀπαντᾷ ἐκ τῶν συγχύσεων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι, ἐὰν ἡ γερμανικὴ προφορὰ ἦτο ὀρθή, ἔπρεπε κατ’ ἀνάγκην ἀπόλυτον νὰ συμβῶσι. Κατὰ τὴν γερμανικὴν προφορὰν ἔπρεπε, ἐνιαχοῦ τουλάχιστον, νὰ συγχυθῶσι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὰ *ευ* καὶ *οι*, τὰ *αι* καὶ *ει*, ἐὰν δὲ ἡ προφορὰ ἦτο παρημελημένη, καὶ τὰ *αι* καὶ *οι*, *ευ* καὶ *ει*, *ει* καὶ *οι*, εἶτα δὲ καὶ τὰ *ει* καὶ *ηι*, *ει* καὶ *ηυ*, *ευ* καὶ *ηυ*, *η* καὶ *ε*. Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἀκόμη συγχύσεις κατ’ ἀνάγκην θὰ συνέβαινον ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς, ἐὰν ἐπεκράτει ἡ γερμανικὴ, ἢ ἄλλη τις, ὁμοία πρὸς αὐτήν, προφορὰ. Ἀλλ’ οὐδαμοῦ ἀπαντῶσι!

Ὅσον δ’ ὀφορᾷ πρὸς τὸ περιβόητον βῆ βῆ τοῦ Κρατίνου, παρέβηκα ἐν τῷ βιβλίῳ μου περὶ τῆς ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν φωνῶν τῶν ζῶων τόσον πειστικὰ παραδείγματα, ὥστε παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην εἰς ταῦτα. Δὲν εἶνε ἀληθές, ὅτι ἅπαντες οἱ λαοὶ ἀκούουσι τὰ πρόβατα βελάζοντα *μπαῖ*, ἢ *βαῖ*, ἢ *μαῖ*. Προσέτι δὲ δι’ οὐδενὸς τεκμηρίου εἶνε ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὁ Κρατῖνος ἔγραψε ΒΗ. Τέλος δὲ καὶ τὸ βῆ ὡς παράστασις τοῦ βελάσματος τῶν προβάτων δὲν θ’ ἀπεδείκνυεν, ὅτι τὸ *η* ἐπροφέρετο ὡς *ε* εἰς ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους λέξεις. Παρ’ Ἀριστοφάνει οἱ βόες μυκῶνται *μυ*. Γερμανιστὶ δέον νὰ προφερθῇ τοῦτο ὡς *mi*, ἂν καὶ οἱ βόες μᾶλλον *mu*, παρὰ *mi* ἐκφωνοῦσι. Θεωρῶ δυνατὸν ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ἔλεγε τὸ ΜΥ ὡς *μου*, διὸ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν μυκηθμόν τῶν βοῶν, ἀλλ’ ἐντεῦθεν ὅμως δὲν ἔπεται, ὅτι τὸ *Υ* ἐπροφέρετο ὡς *ου* εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς λέξεις.

Ὁ „Φιλόσοφος“ τὴν παρὰ τοῖς σημερινοῖς Ἕλλησιν ἐπικρατοῦσαν προφορὰν ἀποκαλεῖ „παχυλὸν ἱστορικὸν λάθος“. Λοιπόν, τὸ λάθος τοῦτο διαρκεῖ ἀμετάβλητον ἀπὸ 2200 ἐτῶν περίπου, ἐν ᾧ ἡ παιδαριώδης παιδιὰ τοῦ Ἑράσμου ἔχει ἡλικίαν μόνον 359 ἐτῶν.

Θερμῶς παρακαλῶ πάντας τοὺς εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Γερμανίας φοιτῶντας Ἕλληνας ἀναγνώστας, νὰ μὴ παραπλανηθῶσιν ὡς πρὸς τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησαν ἀπὸ τοὺς προγόνους των, δι’ οὐδεμιᾶς αὐθεντίας γερμανοῦ τινος καθηγητοῦ. Ὅσα λέγουσιν αὐτοῖς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου γερμανοὶ καθηγηταὶ δὲν εἶνε ἐπιστήμη, ἀλλ’ ἀποτέλεσμα κακῆς ἐξέως, τὴν ὁποίαν οἱ καθηγηταὶ ἐκεῖνοι συγγέουσι μετὰ τῆς ἐπιστήμης. Ὁφείλομεν νὰ συγχωρήσωμεν αὐτοῖς, ὅτι θεωροῦσιν ὡς μόνην ὀρθὴν τὴν προφορὰν τῶν, ἐπειδὴ ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας δὲν ἤκουσαν αὐτὴν ἄλλως· ἀλλὰ δὲν πρέπει ν’ ἀνεχώμεθα νὰ παριστάνωσιν αὐτὴν καὶ ὡς τὴν ἐπιστημονικῶς ἀποδεδειγμένην προφορὰν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Πᾶν ὅτι μέχρι τοῦδε ἐγράφη ὑπὸ γερμανῶν φιλολόγων ὑπὲρ τῆς προφορᾶς τοῦ Ἑράσμου ἀντιβαίνει πρὸς τὴν λογικὴν, τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλολογίαν. Αὐταὶ ἀκριβῶς αἱ ἐπιγραφαὶ μαρτυροῦσι κατὰ τῆς ἐρασμικῆς προφορᾶς καὶ ὑπὲρ τῆς νεοελληνικῆς.

Ἡ μεγάλη διάδοσις τοῦ βιβλίου μου μοὶ παρέχει τὴν ἐλπίδα, ὅτι δὲν εἶνε μικρὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν νεαρῶν γερμανῶν λογίων, τῶν ἀποστρεφόμενων τὴν ἀγυρτείαν τοῦ Ἑράσμου, καὶ ὅτι οὗτοι τοῦ χρόνου προϊόντος θὰ παράσχωσι καὶ πρακτικὸν κύρος εἰς τὴν μόνην ζωντανὴν προφορὰν.

Ἐκ Βερολίνου.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΕΓΓΕΛ.

ΤΟ ΡΙΖΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΝΙΚΑΣ.

ὑπὸ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ.

(συνέχεια).

— Ἀχ! ξάδελφε, μοὶ εἶπε μετὰ τινὰς στιγμὰς, βαθύως στεναξάσα, τρεῖς μῆνες εἶνε τώρα ποῦ μᾶς εὐρήκε αὐτὸ τὸ κακό· κακὸ μάτι μᾶς εἶδε· ἤμασθον οἱ πεῖο εὐτυχισμένοι τοῦ τόπου μας· οἱ πεῖο καλοὶ ἔστὸ γένος, ἔσθην ἀρχοντιά, σὲ ὅλα· ὅλοι μᾶς ζήλευαν· μὰ πῶς τῆς ἦρθε τῆς Ἀννίκας μας νὰ ἰδῇ τὸ ριζικὸ τῆς;

Ἐγὼ ἠκροώμην μετ’ ἄκρου ἐνδιαφέροντος, οὐδὲν εἰσέτι ἐγνωῶν.

— Ταῖς περασμέναις Ἀπόκριταις, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἀνθῆ, ἔρχεται ἡ Ἀννίκα καὶ μοῦ λέγει χαμογελῶντας: — Ἀνθῆ, θὰ νηστεύω τὸ τρίμερο ἀπ’ αὔριο γιὰ νὰ ἰδῶ τὸ ριζικὸ μου. — Δὲν βαριέσαι, ἀδελφὴ, τῆς εἶπα· νὰ πᾶς ν’ ἀρρωστήσης, τρεῖς μέραις νηστικὴ. — Μπρὸς ἔστὰ κάλλη τ’ εἶν’ ὁ πόνος, μπρὸς ἔσθην τύχη τ’ εἶν’ ἡ πείνα; λέγει γελῶντας· γιατί ἦτανε πάντα γελαστή. Ἀπὸ βραδύς λούσθηκε μὲ δαφνοφύλλα, καὶ ἦτανε ὅλο χαρά. — Νὰ ἰδοῦμε ποιὸν θὰ